CHRISTINE STIX-HACKL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2006. május 11. [1]

I – Bevezető megjegyzések

1. Jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem, hasonlóan a párhuzamos kötelezettségszegés megállapítása iránti eljáráshoz [2], azt a kérdést érinti, hogy milyen viszonyban állnak az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [3] (a továbbiakban: irányelv) biztosítékai valamely olyan tagállami előírással, amely szerint éppen az ilyen, közösségen belüli külföldi ügyvédeknek a fogadó állam ügyvédi névjegyzékébe történő felvétel érdekében alá kell vetniük magukat egy, a fogadó állam nyelvei ismeretének megállapítását szolgáló elbeszélgetésnek.

2. Egyebekben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az irányelv azon követelményeire vonatkozik, amelyek meghatározzák az említett bejegyzés elutasítása esetén igénybe vehető, belső jog szerinti jogorvoslati lehetőségeket.

II – Jogi háttér

A – *Közösségi jog*

3. Az irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint az irányelv célja az ügyvédi hivatás folyamatos gyakorlásának lehetővé tétele [helyesen: elősegítése] önálló ügyvédként vagy alkalmazotti minőségben, az ügyvédi minősítés megszerzése országától eltérő másik tagállamban.

4. A 2. cikk második albekezdése szerint bármely ügyvéd jogosult állandó jelleggel bármely más tagállamban a saját tagállamában megszerzett szakmai címmel az 5. cikkben meghatározott tevékenységek folytatására.

5. Az irányelv 3. cikke, amely a hatáskörrel rendelkező hatóságnál történő bejegyzést szabályozza, így szól:

„(1) Annak az ügyvédnek, aki másik tagállamban kíván működni, mint ahol ügyvédi

1 – Eredeti nyelv: német.

2 – C-193/05. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügy.

3 – HL L 77., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 83. o.

képesítését megszerezte, az adott ország hatáskörrel rendelkező hatóságánál be kell jegyeztetnie magát.

(2) A fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának be kell jegyeznie az ügyvédet, ha az ügyvéd bemutatja a saját tagállamának hatáskörrel rendelkező hatóságánál történt bejegyzését bizonyító igazolást. A hatóság előírhatja, hogy a saját tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságánál történt bejegyzést bizonyító igazolás nem lehet három hónapnál régebbi. A bejegyzésről a hatóságnak értesítenie kell az ügyvéd saját tagállamának hatáskörrel rendelkező hatóságát.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazása céljából:

– az Egyesült Királyságban és Írországban az ott használt szakmai címektől eltérő megnevezéssel gyakorlatot folytató ügyvédeknek a »barrister«-i, az »advocate«-i vagy a »solicitor«-i hivatás felügyeletét ellátó hatóságnál kell bejegyeztetniük magukat,

– az Egyesült Királyságban az írországi »barrister«-eket felügyelő hatóság a »barrister«-ek és az »advocate«-ek felügyeletét ellátó hatóság, míg az írországi »solicitor«-ok felügyeletét ellátó hatóság a »solicitor«-ok felügyeletét ellátó hatóság,

– Írországban az egyesült királyságbeli »barrister«-eket és »solicitor«-okat felügyelő hatóság a »barrister«-eket felügyelő hatóság, míg az egyesült királyságbeli »solicitor«-ok felügyeletét ellátó hatóság a »solicitor«-ok felügyeletét ellátó hatóság.

(4) Ha a hatáskörrel rendelkező hatóság a fogadó tagállamban közzéteszi a bejegyzett ügyvédek névsorát, az ezen irányelv alapján bejegyzett ügyvédek névsorát is közzé kell tennie."

6. Az irányelv 5. cikke, amely a tevékenységi kört szabályozza, így szól:

„(1) A (2) és (3) bekezdésre is figyelemmel, a saját országa szakmai címét használva működő ügyvéd ugyanolyan ügyvédi tevékenységet folytat, mint a fogadó tagállamban használatos vonatkozó szakmai címmel tevékenységet folytató ügyvéd, többek között jogi tanácsot adhat saját tagállamának jogáról, a közösségi jogról, a nemzetközi jogról és a fogadó tagállam jogáról. Az ügyvédnek minden esetben be kell tartania a nemzeti bíróságok előtt érvényes eljárási szabályokat.

(2) Azok a tagállamok, amelyek engedélyezik, hogy területükön az ügyvédek egy meghatározott csoportja olyan okiratot készítsen, amelyek elhunyt személyek hagyatékának kezelésére jogosítanak, vagy ingatlanok tulajdonjogának keletkezésére vagy átruházására vonatkoznak, amely okiratok készítését más tagállamok az ügyvédi szakmától [helyesen: hivatástól] eltérő más szakma számára tartanak fenn, e tevékenységek gyakorlásából kizárhatják a saját országuk szakmai címével az utóbbi tagállamokban működő ügyvédeket.

(3) A jogi eljárásokban az ügyfelek képviseletének vagy védelmének ellátása vonatkozásában, amennyiben a fogadó tagállam joga az ilyen tevékenységet az illető tagállam szakmai címét használva működő ügyvédei számára tartja fenn, a fogadó tagállam előírhatja a saját országuk szakmai címével működő ügyvédeknek, hogy olyan ügyvéddel együttműködve járjanak el, aki az adott bíróságnál eljárhat, és aki szükség esetén felelősségre vonható, vagy egy, az adott bíróságnál működő »avoué«-val működjenek együtt.

A tagállamok azonban külön szabályokat állapíthatnak meg a legfelsőbb szintű bíróságok előtti eljárásra vonatkozóan az igazságszolgáltatási rendszer zavartalan működése érdekében, például előírhatják az ilyen eljárásra szakosodott ügyvédek alkalmazását is."

7. A 9. cikk, amely a bejegyzést érintő bizonyos döntések indoklását és az ezekkel szembeni jogorvoslatot szabályozza, így szól:

„A 3. cikkben említett bejegyzést nem érintő [helyesen: megtagadó] határozatokat vagy az ilyen bejegyzést törlő és a fegyelmi intézkedések meghozataláról szóló határozatokat indokolni kell.

Az ilyen határozatok ellen bírósági jogorvoslatnak van helye a tagállam belső joga szerint."

B – *Nemzeti jog*

8. A nyelvhasználat idevágó szabályait a nyelvhasználatról szóló, 1984. február 24-i törvény (loi du 24 février 1984 sur le régime des langues, a továbbiakban: 1984-es törvény) [4] tartalmazza.

9. Ennek 2. cikke szerint a jogalkotási aktusok és azok végrehajtási rendelkezései francia nyelven kerülnek megszövegezésre. Az egyéb rendelkezéseket más nyelven is meg lehet szövegezni. Hitelesnek mindenkor a megszövegezés nyelve minősül.

10. Az 1984-es törvény 3. cikke szerint a közigazgatási eljárások során, valamint az igazságszolgáltatásban a francia, a német és a luxemburgi nyelv egyaránt használható, az egyes területekre vonatkozó különös rendelkezések sérelme nélkül.

4 – *Mémorial* A, 16. sz., 1984. február 24., 196. o.

11. Az irányelvnek a Luxemburgi Nagyhercegség jogába történő átültetését szolgáló törvény a 2002 november 13-i törvény[5], amely módosította a luxemburgi jog bizonyos előírásait[6].

12. A 2002-es törvény 14. cikkével módosított 1991-es törvény 8. cikkének (3) bekezdése szerint négy ügyvédjegyzék van: I. névjegyzék (ügyvédek, akik megfelelnek az 5. cikk, azaz a bejegyzés és a 6. cikk bejegyzési feltételeket és az eskütételt érintő feltételeinek és a törvény által előírt gyakorlat végén sikeresen vizsgát tettek). II. névjegyzék (ügyvédek, akik megfelelnek az 5. és a 6. cikk feltételeinek), III. és IV. névjegyzék (ügyvédek, akik tevékenységüket a saját tagállamukban megszerzett szakmai címet használva gyakorolják).

13. A nemzeti jog további szabályait ezen indítvány melléklete tartalmazza.

III – A tényállás, az alapeljárás és az előzetes döntéshozatali kérdések

14. Graham J. Wilson brit állampolgársággal rendelkező ügyvéd (barrister), 1975 óta az Honourable Society of Gray's Inn, valamint az angliai és walesi ügyvédi kamara tagja. 1994 óta folytat ügyvédi tevékenységet Luxembourgban.

15. 2003. április 29-én G. J. Wilsont a Conseil de l'ordre des Avocats du Barreau du Luxembourg (a továbbiakban: kamarai tanács) a 2002-es törvény 3. cikkének (2) bekezdése szerinti szóbeli elbeszélgetésre hívta be.

16. 2003. május 7-én G. J. Wilson e személyes elbeszélgetésen egy luxemburgi ügyvéd kíséretében jelent meg, a kamarai tanács azonban megtagadta ez utóbbi személy részvételét.

17. 2003. május 14-i levelében a kamarai tanács közölte G. J. Wilsonnal azon határozatát, miszerint megtagadja a IV. névjegyzékébe történő bejegyzését, és ezt azzal indokolta, hogy G. J. Wilson megtagadta a szóbeli elbeszélgetésen az ügyvédje jelenléte nélkül való részvételt, és így a kamarai tanácsnak nem állt módjában G. J. Wilson nyelvi ismereteiről meggyőződni.

5 – *Mémorial* A, 140. sz., 2002. december 17., 3202. o.

6 – Az ügyvédi hivatásról szóló, 1991. augusztus 10-i törvény (*Mémorial* A, 58. sz., 1991. augusztus 27., 1110. o.), és az 1999. május 31-i törvény.

18. E levélben arról értesítették G. J. Wilsont, hogy az 1991-es törvény 26. cikke (7) bekezdésének megfelelően a határozat ellen a fegyelmi és ügyviteli tanácshoz (Conseil disciplinaire et administratif) fellebbezést lehet benyújtani.

19. G. J. Wilson azonban a közigazgatási bírósághoz nyújtott be panaszt azzal az indoklással, hogy az előírt jogorvoslati út a fegyelmi és ügyviteli tanácshoz sem a közösségi jog, sem az európai emberi jogi egyezmény 6. cikke követelményeinek nem felel meg, és ennélfogva a közigazgatási bíróság általános hatáskörére tekintettel ez utóbbinak kell döntenie.

20. 2004. május 13-i határozatában azonban a közigazgatási bíróság hatáskörének hiányát állapította meg.

21. Ez ellen G. J. Wilson 2004. június 22-én fellebbezést nyújtott be a közigazgatási bírósághoz. A másodfokú közigazgatási bíróság a közigazgatási bíróság és így saját hatáskörének megállapíthatóságához szükségesnek tartja a 98/5 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének értelmezését. Kétségesnek tartja továbbá az említett nyelvi ismeretek ellenőrzését szolgáló elbeszélgetésnek az ezen irányelv biztosítékaival való összeegyeztethetőségét.

22. E körülményekre tekintettel a Cour administrative felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A [...] 98/5 irányelv 9. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan jogorvoslati eljárás, mint a 2002. november 13-i törvénnyel módosított 1991. augusztus 10-i törvény által bevezetett eljárás?

2) Pontosabban: az olyan fellebbviteli szervek, mint a fegyelmi és ügyviteli tanács vagy a fegyelmi és ügyviteli fellebbezési tanács, a »belső jog szerinti bírósági jogorvoslati fórumnak« minősülnek-e a 98/5 irányelv 9. cikke értelmében, és e cikket úgy kell-e értelmezni, mint amellyel ellentétes az olyan jogorvoslati lehetőség, amely előírja az ilyen jellegű szervhez vagy szervekhez való fordulást azt megelőzően, hogy valamely jogkérdéssel kapcsolatban megnyílna [az említett cikk értelmében vett] »bírósághoz« való fordulás lehetősége?

3) Joga van-e valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságainak egy másik tagállam ügyvédjének az [98/5] irányelv 5. cikkében meghatározott tevékenységei eredeti szakmai címének használa-

távál való állandó jelleggel történő gyakorlásának jogát ahhoz a feltételhez kötni, hogy az rendelkezzen [az előbbi] tagállam nyelveinek ismeretével?

4) Konkrétan, a hatáskörrel rendelkező hatóságok támaszthatnak-e olyan feltételt, hogy a hivatás gyakorlásának e joga ahhoz legyen kötött, hogy az ügyvédnek a fogadó tagállam minden egyes (vagy azok közül több) nyelvéből szóbeli elbeszélgetésen kell részt vennie annak érdekében, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság meggyőződhessen arról, hogy az ügyvéd rendelkezik-e a három nyelv mindegyikének ismeretével, és ha igen, akkor – ha egyáltalán léteznek – melyek a szükséges eljárási garanciák?"

IV – Az első és a második előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről: a jogorvoslatról

A – *Az elfogadhatóságról*

23. Az Ordre des Avocats du Barreau du Luxembourg (a továbbiakban ügyvédi kamara) és a luxemburgi kormány az első kettő, a Bizottság pedig a második előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést tartja elfogadhatatlannak.

24. Az ügyvédi kamara álláspontja szerint a Bíróságnak nincs hatásköre arra, hogy az irányelv 9. cikkét a luxemburgi jog fényében értelmezze. Továbbá az előzetes döntéshozatalra utaló határozat információi hiányosak az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megítéléséhez.

25. A luxemburgi kormány másrészt nem tartja szükségesnek az irányelv 9. cikkének értelmezését, mivel e vonatkozásban a nemzeti bíróság egy feladatáról van szó, mégpedig arról, hogy eldöntse, ki rendelkezik hatáskörrel a jogorvoslat elbírálására.

26. A Bizottság álláspontja szerint a második előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megfelelő információk hiányában elfogadhatatlan.

27. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság nem határozhat a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről, ha azon közösségi jogszabály értelmezése, illetve érvényességének megítélése, amely iránt a nemzeti bíróság

folyamodik, nyilvánvalóan nem áll összhangban a valósággal, illetve az alapeljárásbeli jogvita tárgyával, ha a probléma hipotetikus természetű, vagy ha a Bíróság nem rendelkezik azokkal a ténybeli vagy jogi információkkal, amelyek az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megfelelő megválaszolásához szükségesek. [7]

28. Bár az alapeljárásbeli jogvitára alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó információ igen csekély, az iratokban mégis elégséges utalás található a jogorvoslat lényegi jellemzői vonatkozásában.

29. Továbbá egyértelmű, hogy a kérelem a közösségi jog egyik rendelkezésének értelmezésére irányul, ami következésképpen lehetővé teszi a nemzeti jogszabályok összeegyeztethetőségének megítélését.

30. A kérdést előterjesztő bíróság konkrétan az irányelv 9. cikke szerinti „bírósági jogorvoslat [...] a tagállam belső joga szerint" kifejezés (a továbbiakban: a tagállam belső joga szerinti bírósági jogorvoslat) értelmezését kéri. E kérdés megválaszolása az alapeljárásbeli jogvita megoldásához annyiban szükséges, hogy az lehetővé teszi a hatáskörrel való rendelkezés megítélését, különösen a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörének megállapítását a kamarai tanács határozataival szembeni jogorvoslati lehetőségek vonatkozásában. Magáról a hatáskörrel való rendelkezésről természetesen maguk a luxemburgi bíróságok döntenek.

31. A hatáskörök megoszlása tekintetében egy az EK 234. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárásban természetesen nem a Bíróság feladata, hogy végérvényesen döntsön a luxemburgi jog szerint biztosított jogvédelemnek a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről.

B – *Az ügyről*

1. Előzetes észrevételek

32. Jelen eljárásban az első két előzetes döntéshozatali kérdés a luxemburgi jogban kialakított, a luxembourgi ügyvédi kamarába történő felvételt megtagadó határozat elleni jogorvoslati eljárást érinti. Lényegében e szabályozásnak az irányelv előírásaival való

7 – Lásd a C-415/93. sz. Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-4921. o.] 61. pontját, a C-437/97. sz., EKW és Wein & Co. ügyben 2000. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-1157. o.] 52. pontját, a C-36/99. sz., Idéal tourisme ügyben 2000. július 13-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-6049. o.] 20. pontját, a C-318/00. sz., Bacardi-Martini és Cellier des Dauphins ügyben 2003. január 21-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-905. o.] 42. pontját és a C-448/01. sz., EVN és Wienstrom ügyben 2003. december 4-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-14527. o.] 76. pontját.

általános összeegyeztethetősége kérdéséről van szó.

33. Míg az első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés általánosságban a 2002-es törvénnyel módosított 1991-es törvény szerinti jogorvoslati eljárásra, valamint az irányelv 9. cikkére vonatkozik, addig a második kérdés konkrétan a fegyelmi és ügyviteli tanácsot, illetve a fegyelmi és ügyviteli fellebbezési tanácsot magukban foglaló fellebbviteli szervekre, valamint az irányelv 9. cikkének konkrét szövegére irányul.

34. A különböző megfogalmazások ellenére a tartalmi cél ugyanaz. Ezek ismeretében a két előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést együtt kell vizsgálni a következő szempontok alapján: a jogorvoslati rendszer kialakításával kapcsolatos általános közösségi jogi követelmények; a bíróság függetlenségének követelménye; a bíróság pártatlanságának követelménye. A vizsgálat mércéjeként mindenekelőtt az EK 234. cikk és az Európai Emberi Jogi Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése szolgálnak.

35. Végül emlékeztetni kell arra, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő bírósági együttműködés során a nemzeti bíróság feladata a jogvita tényállásának megállapítása és megítélése, míg a Bíróságnak az a feladata, hogy megadja a nemzeti bíróságnak az értelmezésre vonatkozóan azokat az iránymutatásokat, amelyek a konkrét jogvita eldöntéséhez szükségesek. [8]

2. A jogorvoslati rendszer kialakításával kapcsolatos általános követelményekről

36. Az irányelv 9. cikke „a tagállam belső joga szerinti bírósági jogorvoslat[ra]" hivatkozik. Ez nem foglalja közvetlenül magában a nemzeti szakmai szervezeteket, pedig ezeket például az irányelv 6. cikkének (2) bekezdése kifejezetten megemlíti.

37. Másrészt a megfogalmazás nem jelenti feltétlenül azt, hogy mindig a szó hagyományos értelmében vett bíróságnak kell döntenie az adott ügyben, annál is inkább, mert az irányadó tagállami jog – mint a jelen esetben is – más szabályozást is kialakíthat.

38. A bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az e kérdéskört szabályozó közösségi előírás hiányában minden tagállam nemzeti jogrendszerének feladata a hatáskörrel rendelkező bíróságok kijelölése, valamint a természetes személyek számára a közösségi jog közvetlen hatályából származó jogok

8 – Lásd különösen a C-51/96. és C-191/97. sz., Deliège egyesített ügyekben 2000. április 11-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-2549. o.] 50. pontját, a 332/88. sz. Alimenta-ügyben 1990. május 22-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-2077. o.] 9. pontját és a 139/85. sz. Kempf-ügyben 1986. június 3-án hozott ítélet [EBHT 1986., 1741. o.] 12. pontját.

oltalmát biztosító keresetekre vonatkozó részletes eljárási szabályok meghatározása. [9]

39. Figyelembe kell venni azonban, hogy ezen eljárások szabályai nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a csupán a tagállami jogot érintő kereseteké. A Bíróság és a tagállami bíróságok közötti hatáskörök EK 234. cikk szerinti megosztásának keretén belül az utóbbiak feladata annak megítélése, hogy a vitatott előírások gyakorlati alkalmazása ténylegesen diszkriminatív-e [10].

40. Másrészről az eljárások nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a közösségi jogrend által biztosított jogok gyakorlását. Ezen alapelv alkalmazása szempontjából minden esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi a közösségi jogrend által a magánszemélyekre ruházott jogok gyakorlását, azt kell megvizsgálni, hogy milyen e rendelkezésnek az egész eljárásban betöltött helye, az eljárás lefolytatása és az eljárás sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt. [11]

9 – A 33/76. sz. Rewe-ügyben 1976. december 16-án hozott ítélet [EBHT 1976., 1989. o.] 5. pontja, a C-312/93. sz., Peterbroek, Van Campenhout & Cie ügyben 1995. december 14-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-4599. o.] 12. és 14. pontja és a C-224/01. sz. Köbler-ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-10239. o.] 47. pontja.

10 – Lásd a 107/83. sz. Klopp-ügyben 1984. július 12-én hozott ítélet [EBHT 1984., 2971. o.] 14. pontját.

11 – Lásd pl. a C-309/99. sz. Wouters és társai ügyben 2002. február 19-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-1577. o.] 108. pontját.

41. Az irányelv 9. cikkét, illetve a luxemburgi jogalkotást ezért e két elvre figyelemmel kell értelmezni.

42. Utalni kell továbbá az irányelv idevágó rendelkezésének keletkezéstörténetére. Mivel magán az előíráson nem változtattak a jogalkotási eljárás során, a bizottsági javaslatban található indoklásából mint a közösségi jogalkotói szándék megnyilvánulásából kell kiindulni. Eszerint a szabályozás a minimális garanciák biztosítását célozza [12]. Ezért kézenfekvő a „bíróság" kifejezés megszorító értelmezése a jogkereső közönség érdekeinek megfelelő figyelembevétele érdekében.

3. A bíróság függetlenségének követelményéről

43. Valamely bíróság függetlenségét elsőként mindig a Szerződés alapján kell vizsgálni

44. Az EK 234. cikk (2) bekezdése nem tartalmazza a „bíróság" fogalmának meg-

12 – Lásd COM(94) 572 végleges.

határozását. Vannak azonban bizonyos minimális közösségi jogi követelmények, amelyeket a Bíróság állított fel. [13] A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint annak megítéléséhez, hogy valamely előzetes döntéshozatalt kezdeményező szervezet a Szerződés 234. cikke szerinti bíróság jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag a közösségi jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság meghatározott tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik az, hogy a szervezet törvény alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, a szervezet jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy a szervezet független-e. Ráadásul, a nemzeti bíróságok csak abban az esetben terjeszthetnek kérdést a Bíróság elé, ha per van folyamatban előttük, illetve ha olyan eljárás során kell döntést hozniuk, amelynek célja bírói döntés meghozatala.

45. Jelen esetben egyrészt a függetlenség követelménye problémás, amely minden bizonnyal a legfontosabb megkülönböztetési ismérv valamely nemzeti bíróság és valamely közigazgatási szerv között. [14]

46. Eszerint ennek a szervnek olyannak kell lennie, amely a feladata általános keretei között működik, függetlenül, és a jogszabályoknak megfelelően köteles a törvény alapján hatáskörébe tartozó jogvitákat rendezni. A bíróság fogalma továbbá természeténél fogva csak olyan fórumot jelölhet, amely ahhoz a hatósághoz képest, amely a kereset tárgyát képező határozatot hozta, kívülállónak minősül. [15]

47. Jelen ügyben épp ez utóbbi a kétséges. Az I. névjegyzék ügyvédeiből álló kamarai tanács elutasító határozatát, ugyancsak kizárólag az I. névjegyzékbe tartozó ügyvédek vizsgálják felül. Ennyiben azok a személyek, akiknek az ügyről függetlenül kell dönteniük, bár nem azonosak a jogvitában részt vevő egyik féllel, azaz a kamarai tanáccsal, de nem is minősülnek kívülállónak, sokkal inkább quasi „egy táborba" tartoznak. A kapcsolat abban is megnyilvánul, hogy a luxemburgi ügyvédi kamara elnöke, aki a kamarai tanács tagja, mint a „Chef de l'Ordre", az 1991-es törvény 21. cikke szerint hierarchiában az összes többi részt vevő ügyvéd felett áll.

48. Egy, a közbeszerzési jogot érintő ügyben a Bíróság nem határozta meg közelebbről a

13 – Ehhez lásd pl. a 61/65. sz. Vaassen-Goebbels ügyben 1966. június 30-án hozott ítélet [EBHT 1966., 584. és 602. oldalát] és a C-53/03. sz. Syfait-ügyben 2005. május 31-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-4609. o.] 29. pontját.

14 – A 14/86. sz., Pretore di Salò ügyben 1987. június 11-én hozott ítélet [EBHT 1987., 2545. o.] 7. pontja valamint Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok C-17/00. sz. De Coster-ügyre vonatkozó indítványának (a C-17/00. sz. ügyben 2001. november 29-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-9445. o.]) 17. pontja.

15 – A C-24/92. sz. Corbiau-ügyben 1993. március 30-án hozott ítélet [EBHT 1993., I-1277. o.] 15. pontja.

jogvitában részt vevő felekhez képest való kívülállóság követelményét, és a fő hangsúlyt a tevékenység gyakorlásának módjára helyezte, mégpedig arra, hogy az függetlenül és saját felelősségre történjen [16].

49. Ez azonban az akkor eldöntendő ügy következő, jelen ügyben azonban hiányzó körülményeivel magyarázható: ott törvény szabályozta, hogy a kérdést előterjesztő közbeszerzési felügyelőbizottság tevékenységét függetlenül és saját felelősségére gyakorolja. Ugyanígy a közbeszerzési kamarák tagjai is függetlenek voltak, és csak a törvénynek voltak alárendelve. A német bírákra vonatkozó törvénynek a kinevezés semmisségére és visszavonására, valamint a bírák függetlenségére és elmozdíthatóságára vonatkozó előírásait megfelelően alkalmazandónak ítélték a kamarák hivatalos tagjaira. Végül pedig a tiszteletbeli tagok pártatlanságát azáltal biztosították, hogy törvénynél fogva nem foglalkozhattak olyan esetekkel, amelyekben maguk is közreműködtek a beszerzési döntés meghozatalánál, vagy amelyekben ajánlattevőként vagy ajánlattevők érdekképviselőiként léptek, illetve lépnek föl.

50. Az a körülmény, hogy a luxemburgi jog rendelkezései szerint a hivatásos bíróságok tagjai nem lehetnek egyidejűleg a kamarai tanács tagjai is, ez alapján nem tűnik elégségesnek. Megbízatásuk gyakorlásának ideje alatt legalábbis törvény által biztosított bírói függetlenséget kellene élvezniük, és elmozdíthatatlannak kellene lenniük. [17] Azt is meg kell állapítani, hogy hiányoznak egyrészt a különös előírások a bíróság tagjainak kizárására és elfogultságára vonatkozóan, másrészt a védelem a közigazgatás nem megengedhető beavatkozásaival, illetve nyomásgyakorlásával szemben, például annak törvény általi kimondásával, hogy nem utasíthatóak. [18] Így a bírói szerv tevékenységébe való be nem avatkozás általános alapelve a tartózkodási kötelezettséggel összekapcsolva nem elegendő ahhoz, hogy biztosítsa a vitát eldönteni hivatott személy függetlenségét. Másrészt valamely fórum bíróságjellegének lényegi követelményeit olyan rendelkezésekkel kell biztosítani, amelyek világosan és egyértelműen megállapítják az elfogultsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdításának okait [19].

16 – A C-54/96. sz., Dorsch Consult ügyben 1997. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4961. o.] 34. és azt követő pontjai; lásd még Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok C-17/00. sz. ügyre vonatkozó indítványának (hivatkozás a 14. lábjegyzetben) 21. pontját.

17 – Ehhez lásd a C-416/96. sz. Eddline El-Yassini-ügyben 1999. március 2-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-1209. o.] 21. pontját és a C-9/97 és C-118/97. sz., Joleka egyesített ügyekben, 1998. október 22-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-6267. o.] 20. pontját.

18 – A C-103/97. sz., Köllensperger és Atzwanger ügyben 1999. február 4-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-551. o.] 21. pontja.

19 – Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok C-17/00. sz. ügyre vonatkozó indítványának (hivatkozás a 14. lábjegyzetben) 25. pontja, valamint a C-53/03. számú ügyben hozott ítélet (hivatkozás a 13. lábjegyzetben) 29. pontja és a C-407/98. sz., Abrahamsson és Anderson ügyben 2000. július 6-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-5539. o.] 36. és 37. pontja.

51. Figyelembe kell venni, hogy valamely olyan fórum, amelyhez jogorvoslati kérelmet nyújtanak be valamely közigazgatási szerv döntése ellen, akkor is az EK 234. cikk szerinti bíróságnak tekinthető, ha mutat ugyan intézményi kötöttséget e közigazgatási szervvel, a nemzeti jogrend mégis úgy van kialakítva, hogy funkcionális elkülönülést biztosít a megtámadott határozatokat hozó közigazgatási szervek és azon fórum között, amely az e szervek által hozott határozatok elleni panaszokat illetően dönt anélkül, hogy utasításokat kapna a közigazgatástól, amelyhez e szervek tartoznak. [20]

52. Jelen ügyben az érintett fokoknak ugyanazokról a kérdésekről azonos törvényi mérce alapján kell dönteniük, így az előbb leírt értelemben nem beszélhetünk funkcionális elkülönülésről.

53. A szakmai szervezetekkel a Bíróság részletekbe menően a Broekmeulen-ügyben [21] foglalkozott. Az ezen ügyben hozott ítéletben a Bíróság úgy határozott, hogy a közösségi jog gyakorlati érvényesülése érdekében a Bíróságnak képesnek kell lennie arra, hogy határozzon az értelmezés és az érvényesség ilyen jogvitában felmerülő kérdéseiről, ha valamely tagállam joga szerint a jogszabályok végrehajtása olyan szakmai szervezetre van bízva, amely alá van vetve bizonyos mértékű hatósági felügyeletnek, és ha e szervezet a hatáskörrel rendelkező hatóságok közreműködésével olyan jogorvoslatokat biztosít, amelyek befolyásolhatják a közösségi jogi által biztosított jogok gyakorlását.

54. Jelen esetben a hatósági felügyelet vagy közreműködés mindenesetre abban áll, hogy másodfokon két hivatásos bíró is részt vesz a kérdéses döntésekben. Ez azonban nem biztosít elegendő védelmet, mivel a bírókat a részt vevő, többségben levő ügyvédek – szám szerint hárman – leszavazhatják.

55. Még ha a szakirodalom részben minden további nélkül helyesli [22] is a szakmai kamarák bíróságjellegét, szem előtt kell tartani,

20 – A C-516/99. sz. Schmid-ügyben 2002. május 30-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-4573. o.] 37. pontja és a C-110/98–C-147/98. sz., Gabalfrisa és társai egyesített ügyekben, 2000. március 21-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-1577. o.] 39. és 40. pontja.

21 – A 246/80. sz. Broekmeulen-ügyben 1981. október 6-án hozott ítélet [EBHT 1981., 2311. o.] 16. pontja; David Anderson, in: *References to the European Court*, 1995., 2-016. pontja.

22 – Lásd pl. Andreas Middeke, in: *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union*, 2. kiadás, 2003., 10. § B. I. 2. 23. pontját.

hogy a függetlenség nem mellékes ismérv, hanem a bíróságok lényegi jellemzője [23].

56. Tekintettel a jelen előzetes döntéshozatali eljárásban már elmondottakra, valamint arra a tényre, hogy első fokon kizárólag az I. névjegyzékben szereplő luxemburgi ügyvédek döntenek, akiknek éppenséggel érdekében állhat, hogy védjék „piacukat" a külföldi versenytársaktól, ezért sem a Conseil disciplinaire et administratif, sem a Conseil disciplinaire et administratif d'appel nem tekinthető az EK 234. cikk értelmében vett bíróságnak.

57. Ezenkívül érdemes párhuzamot vonni más irányelveknek a jelen irányelv 9. cikkéhez hasonló szabályozási tartalommal bíró rendelkezéseivel.

58. Így például van az irányelvi rendelkezéseknek egy meghatározott fajtája, amely kifejezetten előírja, hogy a tagállam által létrehozandó fellebbezési hatóságnak nem kell kötelezően az EK 234. cikk szerinti bíróságnak lennie. [24]

59. Ilyen előírás a jelen esetben hiányzik. Ezenfelül az ilyen rendelkezések mindig megkövetelik, hogy a hatáskörrel rendelkező testület a felektől független legyen. Ebben az értelemben az ilyen rendelkezésekben szabályozott, az ítélkező testület összetételére vonatkozó feltételek nem kevésbé szigorúak, még ha nem is a hagyományos értelemben vett bíróságról van szó.

60. Végül pedig az irányelvi rendelkezések egy másik fajtája előírja, hogy azokat a határozatokat, amelyekkel szemben nincs „bírósági jogorvoslat" egy olyan másik testület által nyújtott jogorvoslat tárgyává lehet tenni, amely a Szerződés 234. cikke értelmében bíróság, és a határozatot hozó testülettől független. [25]

61. Azonban a jelen esetre vonatkozó irányelv ilyen lehetőséget sem ír elő.

62. Ezért a hasonló szabályozási tartalmú irányelvek rendelkezéseivel való összehason-

23 – A függetlenség ismérvének jelentőségéhez lásd Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok C-17/00. sz. ügyre vonatkozó indítványának (hivatkozás a 14. lábjegyzetben) 92. és azt követő pontjait.

24 – Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról („Keretirányelv") szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdése (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.). A Közösség repülőterein a zajvédelemmel összefüggő üzemeltetési korlátozások bevezetésére vonatkozó szabályok és eljárások megállapításáról szóló, 2002. március 26-i 2002/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikke (HL L 85., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 6. kötet, 96. o.).

25 – Az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének (8) bekezdése (HL L 395., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 246. o.) valamint a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének (9) bekezdése (HL L 76., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 315. o.).

lításból nem állapítható meg, hogy a kizárólag ügyvédekből álló bírói testületek a már tárgyalt értelemben bíróságok lennének, vagy hogy a bíróságok általi ellenőrzés elegendő-e.

63. Végül a függetlenség ismérvét az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlat alapján is meg kell vizsgálni.

64. Bár e rendelkezés kifejezetten csak azokat a garanciákat érinti, amelyekre tekintettel kell lenni bármely méltányos eljárás során, ezek azonban hatástalanok lennének annak elismerése nélkül, hogy ezt megelőzően fenn kell állnia a bírósági jogvédelemhez való jognak [26].

65. A közösségi ítélkezési gyakorlat is elismerte a bírósághoz fordulás jogát, ami az egyénnek lehetőséget biztosít arra, hogy azokat a jogait és jogos érdekeit, amelyeket számára az Európai Unió jogrendje biztosít, a hatáskörrel rendelkező bíróság előtt e jogok hatékony végrehajtása érdekében érvényesíthesse. Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. és 13. cikke rögzít azt az általános alapelvet, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományainak alapja.

66. Az EJEE értelmében vett függetlenség mindenekelőtt azt jelenti, hogy a bíró mind a közigazgatástól, mind a felektől független [27]. Itt nincs jelentősége annak, hogy a bíróság tagjait a közigazgatás nevezi ki, mindaddig, amíg a tevékenységük vonatkozásában nem utasíthatóak [28]. Ez a jelen esetben mindenesetre kétséges. Ennyiben a fent elmondottak e pontra is megfelelően vonatkoznak.

67. Az ítélkező szerv összetétele vonatkozásában nem kell feltétlenül, hogy a szó klaszszikus értelmében vett bíróságról legyen szó. Éppen egy műszaki területen (pl.: szabadalom) jó oka lehet annak, hogy más legyen az ítélkező szerv összetétele [29]. Jelen esetben azonban nem egy ilyen különleges területről van szó, amely különleges vagy akár műszaki tudást kívánna.

26 – Lásd Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok C-17/00. sz. ügyre vonatkozó indítványának (hivatkozás a 14. lábjegyzetben) 88. pontját.

27 – Az EJEB Le Compte, Van Leuven és De Meyere kontra Belgium ügyben 1981. június 23-án hozott ítéletének (A sorozat, 143. sz.) 55. és azt követő §-ai és az EJEB Campbell és Fell kontra Egyesült Királyság ügyben 1984. június 28-án hozott ítéletének (A sorozat, 80. sz.) 78. §-a.

28 – Az EJEB Campbell és Fell kontra Egyesült Királyság ügyben hozott ítéletének (hivatkozás a 27. lábjegyzetben) 79. §-a és az EJEB Bryan kontra Egyesült Királyság ügyben 1995. november 20-án hozott ítéletének (A sorozat, 335-A. sz.) 38. §-a.

29 – Az EJEB Campbell és Fell kontra Egyesült Királyság ügyben hozott ítéletének (hivatkozás a 27. lábjegyzetben) 76. §-a és az EJEB Lithgow és mások kontra Egyesült Királyság ügyben 1986. július 8-án hozott ítéletének (A sorozat, 102. sz.) 201. §-a, valamint az EJEB British-American Tobacco Company LTD kontra Hollandia ügyben 1995. január 20-án hozott ítéletének (A sorozat, 331. sz.) 77. §-a.

68. Mindenekelőtt akkor merülhetnek fel kétségek, ha az adott bíróság tagjait érdekcsoportok nevezik ki vagy jelölik, és a bíróságnak éppen e csoport vagy e csoport tagjainak érdekeiről kell döntenie. [30] Pontosan erről van szó a jelen előzetes döntéshozatali eljárásban.

69. Másrészt alapvetően nem aggályos az, ha valamely szakmai bíróságban bíróként e szakma képviselői is közreműködnek. [31] Ezek akár többségben is lehetnek az ítélkező testületben, feltéve mindenkor, hogy olyan jogi státusszal bírnak, ami védi őket a kívülről rájuk nehezedő nyomással szemben. [32]

70. A Le Compte ügyben az EJEB kimondta, hogy biztosított a pártatlanság azáltal, hogy azonos számú hivatásos bíró is közreműködik, és közülük kerül ki az elnök, akinek szavazategyenlőség esetén döntő a szavazata. [33]

71. Azonban a jelen esetben nem található ilyen rendelkezés. Továbbá azt is figyelembe kell venni, hogy a jelen eljárásban sokkal jelentősebb kérdésről van szó, mint a Le Compte ügyben, tudniillik az ügyvédként való hivatásgyakorlás engedélyezéséről. Míg a szakmai szabályok megsértésének üldözése még az ügyvédség „belső ügyének" tekinthető, addig a tevékenység engedélyezése és annak megkezdése vonatkozásában legfőképpen az kérelmezőnek a jogállásában való sokkal jelentősebb érintettségénél fogva kétséges.

72. Ennélfogva legalább az érintettek függetlenségének törvényi szabályozását meg kell követelni, ami bírák esetén mind személyi, mind tárgyi vonatkozásban általános.

73. Ugyanez a probléma adódik másodfokon is, mivel a három ügyvéd leszavazhatja a két hivatásos bírót.

74. Az olyan ítélkező szervek, mint a Conseil disciplinaire et administratif és a Conseil disciplinaire et administratif d'appel ennélfogva az EJEB ítélkezési gyakorlata értelmében nem függetlenek.

30 – Lásd Christoph Grabenwarter, in: *Europäische Menschenrechtskonvention: ein Studienbuch*, 2. kiadás 2005., 24. §, 33. pont.

31 – Hans Jarass, in: *EU-Grundrechte: ein Studien- und Handbuch*, 2005.,40. §, 28. pont.

32 – Jacques Velu und Rusen Ergec, in: *La convention européenne des droits de l'homme*, VII. kötet, 1990., 539. pont.

33 – Az EJEB Le Compte, Van Leuven és De Meyere kontra Belgium ügyben hozott ítéletének (hivatkozás a 27. lábjegyzetben) 57. §-a.

4. A bíróság pártatlanságának követelményéről

75. A fent kifejtettekből az is következik, hogy a Conseil disciplinaire et administratif és a Conseil disciplinaire et administratif d'appel egyszersmind a bíróságnak az EJEE 6. cikke (1) bekezdése szerinti pártatlanságával sem rendelkezik, annál is inkább, mivel a függetlenség és a pártatlanság között annyiban funkcionális összefüggés áll fenn, amennyiben előbbi az utóbbi feltétele. [34]

76. Egyidejűleg kínálkozik a lehetőség, hogy jelen ügyet e vonatkozásban összehasonlítsuk a De Moor-üggyel. E jogvita alapja is az ügyvédi tevékenység gyakorlása engedélyezésének megtagadása volt, mégpedig egy kizárólag ügyvédekből álló fegyelmi tanács által. [35]

77. A felperes a fegyelmi tanács tagjainak szervezeti és személyes pártatlanságát kérdőjelezte meg. Előadása szerint azok csak saját anyagi és erkölcsi érdekeiket védik.

78. Míg az érintett állam kormánya pusztán a konkrét eset körülményei miatt ezen álláspont ellen érvelt, addig az Emberi Jogi Bizottság lényegében a felperes érveit támogatta. Maga az EJEB nem tért ki erre a problémára, hanem csupán a méltányos eljárás és nyilvánosság elve alapján határozott.

79. A luxemburgi jog szerint első fokon szintén kizárólag az I. névjegyzékbe tartozó luxemburgi ügyvédek döntenek, akiknek mindazonáltal érdekük fűződhet ahhoz, hogy „piacukat" védjék a külföldi versenytársaktól.

80. Ezért a luxemburgi jog szerint hatáskörrel rendelkező ítélkező testület nem pártatlan.

81. Jóllehet az EJEB ítélkezési gyakorlata megelégszik egy utólagos bírósági felülvizsgálat lehetőségével [36], a luxemburgi jog alapján a legfelsőbb fokú felülvizsgálati eljárásban azonban hiányzik a teljes döntési

34 – Christoph Grabenwarter (hivatkozás a 30. lábjegyzetben), 39. pont.

35 – Az EJEB Moor kontra Belgium ügyben 1994. június 23-án hozott ítéletének (A sorozat, 292-A. sz.).

36 – Az EJEB Bryan kontra Egyesült Királyság ügyben hozott ítéletének (hivatkozás a 28. lábjegyzetben) 40. §-a; Christoph Grabenwarter, in: *Verfahrensgarantien in der Verwaltungsgerichtsbarkeit*, 1997., 4. szakasz, 359. és azt követő oldalak.

jogosultság a tény- és jogkérdések vonatkozásában [37].

82. Ezért összességében elmondható, hogy az olyan jogorvoslati rendszer, mint az alapeljárásbeli, nem felel meg a közösségi rendelkezéseknek.

5. Közbenső következtetés

83. A fentiekre tekintettel az első két kérdést úgy kell megválaszolni, hogy a 98/5 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan jogorvoslati eljárás, mint amelyet a 2002-es törvénnyel módosított 1991-es törvény hoz létre.

V – A harmadik és negyedik kérdésről: a nyelvismeret ellenőrzése

84. A harmadik és a negyedik előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések lényegében olyan jogi problémákat érintenek, amelyek a C-193/05. sz. kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban is felmerülnek. Megfelelnek azoknak a jogkérdéseknek, amelyeket a Bizottság ott az első jogalap keretében vetett fel.

85. Ezért a harmadik és a negyedik kérdés elemzésére vonatkozóan utalok a párhuzamos kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban tett indítványomban [38] az első jogalappal kapcsolatban előadottakra.

86. A fentiekre tekintettel a harmadik kérdést és a negyedik kérdés első részét úgy kell megválaszolni, hogy az irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján valamely tagállam hatóságai az ügyvédi hivatásnak az eredeti szakmai cím használatával a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamban történő gyakorlását az érintett nyelvi ismereteinek előzetes ellenőrzésétől tehetik függővé.

87. Ezen értelmezés alapján szükségtelen a negyedik kérdés második felének megválaszolása.

37 – Lásd még az EJEB Capital Bank AD kontra Bulgária ügyben 2005. november 24-én hozott ítéletének (49429/99. sz.) 98. §-át.

38 – A C-193/05. sz. ügyben szintén a mai napon (2006. május 11.) előterjesztett főtanácsnoki indítvány.

VI – Végkövetkeztetések

88. A fenti megállapításokra tekintettel azt indítványozom, hogy a Bíróság az előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

1) Az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan jogorvoslati eljárás, mint amelyet a 2002-es törvénnyel módosított 1991-es törvény hoz létre.

2) A 98/5 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján valamely tagállam hatóságai az ügyvédi hivatásnak az eredeti szakmai cím használatával a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamban történő gyakorlását az érintett nyelvi ismereteinek előzetes ellenőrzésétől tehetik függővé.

Melléklet

A nemzeti jog előírásai

„1991. augusztus 10-i törvény az ügyvédi hivatásról

[...]

6. cikk

(1) A névjegyzékbe való bejegyzéshez az illető személynek:

a) be kell mutatnia a megfelelő erkölcsi bizonyítványt,

b) igazolnia kell a gyakorlati idő elfogadása feltételeinek teljesítését.

A kamarai tanács kivételesen eltekinthet a gyakorlati idő elfogadásának egyes feltételeitől azon személyek esetében, akik szakmai gyakorlatukat saját

tagállamukban teljesítették, és legalább öt éves szakmai gyakorlatot tudnak igazolni.

c) luxemburgi állampolgársággal vagy az Európai Közösségek valamely tagállamának állampolgárságával kell rendelkeznie. A kamarai tanács, az igazságügyminiszter véleményének beszerzését követően, az azon Európai Közösségeken kívüli ország részéről fennálló viszonosság igazolása esetén, ahonnan az illető személy származik, eltekinthet ettől a feltételtől. Ugyanez vonatkozik azokra a jelöltekre is, akik politikai menekült státuszt kaptak, és a Luxemburgi Nagyhercegség menedékjogát élvezik.

[...]

24. cikk

(1) Jelen törvény értelmében létrejön a fegyelmi és ügyviteli tanács, amely az I. ügyvédi névjegyzékben szereplő öt ügyvédből áll, akik közül négyet a Luxembourgi Ügyvédi Kamara közgyűlése, egyet pedig a Diekirchi Ügyvédi Kamara közgyűlése választ meg egyszerű többséggel. A Luxembourgi Ügyvédi Kamara közgyűlése négy póttagot, a Diekirchi Ügyvédi Kamara közgyűlése pedig egy póttagot választ. Az aktív tagot akadályoztatása esetén annak a kamarának a póttagja helyettesíti – szolgálati rangsor szerint –, amelynek az illető a tagja, az illető saját kamarája póttagjainak akadályoztatása esetén pedig a másik kamara póttagja.

(2) A tagok megbízatása a megválasztásukat követő szeptember 15-től számított két évre szól. Az aktív tag vagy a póttag helyének megüresedése esetén annak helyettesét a fegyelmi és ügyviteli tanács kooptálással választja ki. Az aktív tag helyettesének és a kooptálással kiválasztott póttag helyettesének megbízatása addig az időpontig tart, ameddig annak a megválasztott tagnak a megbízatása szól, akit helyettesít. A fegyelmi és ügyviteli tanács tagjai újraválaszthatók.

(3) A fegyelmi és ügyviteli tanács elnököt és alelnököt választ. Amennyiben az elnök vagy [helyesen: és] az alelnök akadályoztatva van, a tanács elnökségét a szolgálati rangsor szerinti legrégebbi címmel rendelkező tag látja el. A tanács legfiatalabb tagja látja el a titkári teendőket.

(4) A fegyelmi és ügyviteli tanács tagjainak luxemburgi állampolgársággal kell rendelkezniük, legalább öt éve szerepelniük kell az I. ügyvédi névjegyzékben, és nem lehetnek tagjai a kamara valamely más tanácsának.

(5) Amennyiben a fegyelmi és ügyviteli tanácsot az előbbiek szerinti módon nem lehet létrehozni, tagjait a kamara azon tanácsa jelöli ki, amelynek a helyettesítendő tagok a tagjai.

[...]

26. cikk

[...]

(7) Azokban az esetekben, amikor egy bejegyzett ügyvédet mellőztek, egy ügyvéd bejegyzését vagy újbóli bejegyzését megtagadták, vagy egy bejegyzett ügyvéd rangját vitatják, valamint a 22. cikk (2) bekezdése, a 23. cikk, a 34. (3) bekezdése és a 40. cikk (1) bekezdése szerinti esetekben az érintett a kifogásolt határozatnak a (6) cikkben szabályozott eljárások egyikének megfelelően végrehajtott átadásától, rendelkezésre állásától illetve megküldésétől számított negyven napon belül kérelmet nyújthat be a fegyelmi és ügyviteli tanácshoz. Az eljáráshoz nem szükséges megjelölni eljáró meghatalmazottat.

[...]

28. cikk (a 2002-es törvény szerint módosított szöveg).

(1) Az eljárás felei, az ügyészség és az érintett kamara tanácsa, a 22. cikk (2) bekezdése szerinti határozatokat kivéve, a fegyelmi és ügyviteli tanács valamennyi határozata ellen fellebbezést nyújthatnak be.

(2) E célból létrejön a fegyelmi és ügyviteli fellebbezési tanács (Conseil disciplinaire et administratif d'appel), amely a Cour d'appel (fellebbviteli bíróság) két bírájából, és három, az I. ügyvédi névjegyzékben szereplő ügyvéd-ülnökből áll.

A bírákat és az őket helyettesítő póttagokat, valamint a tanács titkárát a nagyherceg rendeletével, a Cour supérieure de justice (legfelsőbb bíróság) előtt [helyesen: javaslatára], két éves időtartamra nevezik ki. Javadalmazásuk a nagyherceg rendeletében kerül meghatározásra.

Az ülnöki tisztet betöltő ügyvédet és az őt helyettesítő póttagot a nagyherceg rendeletével, két éves időtartamra nevezik ki, és őket a kamara egyes tanácsai által minden egyes posztra az I. ügyvédi névjegyzékben legalább öt éve szereplő, legalább öt kiválasztott ügyvéd nevét tartalmazó listáról választják ki.

Az ülnöki megbízatás összeférhetetlen a kamara valamelyik tanácsában vagy a fegyelmi és ügyviteli tanácsban vállalt tagsággal.

A fegyelmi és ügyviteli fellebbezési tanács a Cour supérieure de justice székhelyén található, ahol egyúttal a titkársági szolgálat is működik.

A fegyelmi és ügyviteli fellebbezési tanács üléseinek elnökségét a szolgálati rangsor szerinti rangidős bíró látja el.

(3) A fellebbezést a legfelsőbb bíróság titkársági szolgálatához kell benyújtani 40 napon belül, amely az eljárás felei, az ügyészség illetve az érintett kamara tanácsának vonatkozásában a fegyelmi és ügyviteli tanács elnöke közleményének tértivevényes ajánlott levélben történő megküldésekor kezdődik.

(4) A 26. cikk meghallgatásokra és eljárásra vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a fegyelmi és ügyviteli fellebbezési tanácsra is.

29. cikk

(1) A fellebbezés alapján hozott ítélet ellen az eljárás felei, az ügyészség, illetve az érintett kamara tanácsa semmisségi panaszt tehet.

(2) A semmisségi panasz benyújtására a meghallgatások lefolytatására és a határozathozatalra a polgári eljárásjogi szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A semmisségi panasz benyújtására nyitva álló határidő azon a napon kezdődik, amikor a fellebbezési eljárásban hozott ítéletet egy felhatalmazott hivatalnok tértivevényes ajánlott levélben közli.

[...]

2003. november 13-i törvény az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetéséről, valamint

1. az ügyvédi hivatásról szóló módosított 1991. augusztus 10-i törvény módosításáról

2. a társaságok képviseletére vonatkozó 1999. május 31-i törvény módosításáról

[...]

3. cikk

(1) Az európai ügyvédnek abból a célból, hogy ügyvédi hivatását a Luxemburgi Nagyhercegség területén a saját tagállamában megszerzett szakmai címét viselve gyakorolhassa, be kell jegyeztetnie magát a Luxemburgi Nagyhercegség valamelyik ügyvédi kamarájánál.

E célból azon bírói kerület ügyvédi kamarájának elnökéhez (Bâtonnier), amelyben letelepedni szándékozik, teljes kérelmet kell benyújtania francia nyelven. A (2) bekezdésben leírt iratok és információk benyújtásán túl az európai ügyvédnek kérelmében azt is közölnie kell, hogy tagja-e valamilyen (szakmai) csoportnak saját tagállamában, és adott esetben közölnie kell a csoportra vonatkozó minden érdemleges információt.

(2) A Luxemburgi Ügyvédi Kamara tanácsa, amelyet az európai ügyvéd az iránti kérelemmel keres meg, hogy tevékenységét az eredeti szakmai címét viselve gyakorolhassa, bejegyzi az európai ügyvédet a kamara névjegyzékébe, a kamarai tanács számára az arról való meggyőződést szolgáló személyes elbeszélgetést követően, hogy az európai ügyvéd legalább az 1991. augusztus 10-i törvény 6. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti nyelvek ismeretével rendelkezik, és amennyiben az 1991. augusztus 10-i törvény 6. cikke (1) bekezdése a) pontjában, c) pontja első mondatában és d) pontjában foglalt iratok, valamint az érintett európai ügyvéd saját tagállamának hatáskörrel rendelkező hatóságánál történt bejegyzése igazolásának benyújtása megtörtént. Az ügyvéd saját tagállamának említett igazolását minden év januárjában újra be kell mutatni, és az nem lehet három hónapnál korábbi.

Ha az igazolást nem mutatják be, a tanács úgy dönthet, hogy törlik az európai ügyvéd bejegyzését.

Az európai ügyvédnek az ügyvédi kamarába tartozó ügyvédek jegyzékébe történő bejegyzése az 1991. augusztus 10-i törvény 8. cikke (3) bekezdésének 4. pontja szerinti, a tevékenységüket az eredeti szakmai címüket használva gyakorló ügyvédek nevét tartalmazó IV. névjegyzékbe való felvétellel történik.

A bejegyzést végző kamarai tanács értesíti erről az ügyvéd saját tagállamának illetékes hatóságát.

(3) A 2. cikk szerinti bejegyzés megtagadására vagy az ilyen bejegyzés törlésére vonatkozó határozatokat indokolni kell. Azokat az európai ügyvéddel tértivevényes ajánlott levél útján kell közölni. E határozatokat az 1991. augusztus 10-i

törvény 26. cikkének (7) és azt követő bekezdése szerint, az ott meghatározott feltételekkel és módon meg lehet támadni.

(4) Amennyiben a Luxemburgi Nagyhercegség valamelyik ügyvédi kamarája közzéteszi a nála bejegyzett ügyvédek névsorát, akkor a nála bejegyzett olyan európai ügyvédek névsorát is közzé kell tennie, akik tevékenységüket az eredeti szakmai címüket használva gyakorolják.

(5) Ha valamely, a Luxemburgi Nagyhercegségtől eltérő állam egyik hatáskörrel rendelkező hatósága olyan ügyvédet jegyez be, aki valamely luxemburgi ügyvédi kamaránál van bejegyezve, akkor az közli a 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerinti információkat azon luxemburgi ügyvédi kamara elnökével, amely kamaránál az ügyvéd be van jegyezve.

[...]

14. cikk

Az ügyvédi hivatásról szóló módosított 1991. augusztus 10-i törvény a következőképpen módosul:

[...]

III. A 6. cikk (1) bekezdése kiegészül az alábbi d) ponttal:

»d) a nyelvhasználatról szóló 1984. február 24-i törvény értelmében a jogalkotás, a közigazgatás és az igazságszolgáltatás nyelveinek ismeretével kell rendelkeznie.«"